

2. İŞ GÜVENLİĞİNDE MÜHENDİSİN SORUMLULUKLARI

2010 Yılı Eylül Ayında kamuoyunun görüşlerine açılan İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Taslağına ait TMMOB görüşü 14 Eylül 2010 tarihinde bakanlığa gönderilmiştir. TMMOB, yasa taslağına yönelik görüşlerini açıkladığı "İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUN TASARISI TASLAĞI ÜZERİNE TMMOB DEĞERLENDİRMESİ" nin birinci maddesinde "İş güvenliği mühendisi ve iş yeri hekimi, işyerinde işçi sağlığı, iş güvenliği ve kaza önleme konuları gibi asli unsurlar bu taslakta yer almamaktadır. İş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimini taslakta yalnızca tanım olarak bulunmaktadır, bu tanımları da kabul etmek mümkün değildir. Bunun dışında bu kişilerin hak, yetki ve sorumluluklarına ilişkin bir ibare dahi bulunmamaktadır" diyerek iş güvenliği mühendisi açısından sorunu ortaya koymuştur.

İş Güvenliği Mühendisleri açısından durum böyle iken sanayideki işletmelerde çalışan mühendislerin iş güvenliği açısından çoğu zaman algılanmayan ciddi sorunları vardır.

50'nin altında çalışanın olduğu işletmelerde ve KOBİ'lerde çalışan

mühendisler işletme tarafından sorumlu müdürlük sözleşmesi imzalatılarak asıl işlerinin yanında sorumlu müdür olarak atanmaktadırlar. Böylece sorumluluklarının alanı genişlemektedir. Üstelik herhangi bir eğitim almadan sorumlu müdürlük sözleşmeleri ile mühendisler bu sorumluluğun altına alınmaktadır. Güvencesiz çalışma koşulları, işsizlik ve örgütsüzlük gibi etkenleri de dikkate aldığımızda, mühendisler hiçbir soru sormadan bu sözleşmeleri imzalamak durumunda kalmaktadırlar.

50' nin üzerinde çalışanın olduğu işletmelerde ve OSB'

lerde ise durum bundan çok farklı değildir. Mühendisler çoğu zaman sorumlulukları konusunda tam bilgiye sahip değildir. 4857 Sayılı yasa ve buna bağlı olarak çıkan tüm yönetmeliklerde işverenin yükümlülükleri belirtilmekte, mühendisler de herhangi bir kaza veya meslek hastalığı olduğunda bu yasa ve yönetmeliklere göre sorumlunun işveren, yani patron olacağı düşüncesine kapılmaktadır. Halbuki mühendisler gerek teknik birim amirliği, gerekse vardiya amiri veya mühendisi sıfatıyla işverenin vekili pozisyonunda olmakta ve işverenin tüm sorumluluğunu üstlenmektedir. Nitekim iş kazası olduğunda iş müfettişinin veya hakimın karşısına patron değil, teknik birim amirleri veya mühendisler çıkmaktadır.

Bu mühendisler aşağıda birkaçı sıralanan konularda bir zaafiyet varsa çoğu zaman işverenin yükümlülükleri gibi görünen konularda işveren vekili olarak hesap vermekte, kusurlu bulunmakta ve hatta hüküm giymektedirler.

1. Vardiyasında olan idari ve teknik tüm olaylarda,
2. Kişisel koruyucu donanımı verilmemiş veya zimmetlenmemiş bir işçi kaza yaptığında,
3. Sorumlu olduğu birim çalışanlarının kişisel koruyucu donanımlarını kullanmadığı durumlarda,
4. KKD' sini kullanmayan işçiyi uyarmadığı veya cezalandırmadığı durumlarda,

5. KKD' sini kullanmayı cezalandırdığını yazılı belge ile ispat edemediği durumlarda,

6. Kendi biriminde iş yapmakta olan taşeron veya alt işveren çalışanlarının iş kazası yapması durumunda,

7. İşçinin yasa da gösterilen 4 konuda eğitim almamış olduğunun anlaşıldığı durumlarda,

a. İlk işe giriş ve iş güvenliği eğitimi

b. İşyerinde ünite değişikliği eğitimi

c. İşyerinde ekipman veya makine değişikliği eğitimi

d. İşyerinde teknoloji değişikliği eğitimi

8. Makinelerin başında bulunması yasal zorunluluk olan talimatların bulunmadığı durumlarda,

9. Öngörmediği veya bilmediği bir tehlikeden kaynaklanan bir kaza olduğunda.

Bu nedenle mühendislerin yasal yükümlülük ve görevleri hakkında daha bilinçli ve dikkatli olmaları gerekmektedir. Aksi takdirde beklemedikleri yaptırımlarla karşı karşıya kalabilirler. Buradaki temel sorun ise mühendislerin üniversite eğitimi esnasında iş güvenliği konusunda eğitim almamaları, işyerilerindeki iş güvenliği eğitimlerinin de genellikle işçiye yönelik organize edilmesi olarak özetlenebilir. Hepinize kazasız günler dilerim.

Erkan GEZMEN
Elektrik Mühendisi
İş Güvenliği Uzmanı

